

TRUNG TÂM THÔNG TIN VÀ THỐNG KÊ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUẢNG BÌNH NỖ LỰC XÂY DỰNG THÀNH ĐƠN VỊ ĐẦU MỐI VỀ THÔNG TIN KH&CN

ThS. NGUYỄN DUY TÂN

Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình

Góp phần đưa khoa học và công nghệ đến với sản xuất và đời sống

Nhận thức được tầm quan trọng của công tác thông tin và thống kê khoa học và công nghệ (KH&CN), từ khi thành lập năm 1999, sau hai lần đổi tên cho phù hợp với chức năng nhiệm vụ, hiện nay Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình có chức năng như một đầu mối tích hợp hệ thống cơ sở dữ liệu KH&CN địa phương; tổ chức truyền thông phổ biến tiến bộ khoa học phục vụ phát triển kinh tế - xã hội và thống kê KH&CN. Ngoài ba chức năng chính trên đây, Trung tâm còn là cơ quan tư vấn khoa học và nghiên cứu khoa học về thông tin. Các dịch vụ thông tin cũng đã được xem là một chức năng trong điều kiện có thể.

Sau 18 năm hoạt động, Trung tâm đã có những sản phẩm tương đối ổn định như hệ thống tàng thư về KH&CN địa phương, hệ thống các bộ tra cứu cơ bản, Tạp chí Thông tin KH&CN, Bản tin chuyên đề KH&CN, Chuyên đề KH&CN trên báo Đảng địa phương, Chuyên mục KH&CN trên sóng phát thanh, truyền hình, Thư mục KH&CN, Trang thông tin điện tử (Website) về hệ thống KH&CN địa phương, hệ thống cơ sở dữ liệu về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội địa phương..., hệ thống tổng thuật các chương trình, đề tài, dự án nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ, một số ấn phẩm xuất bản về KH&CN dưới dạng sách. Trung tâm đã hình thành các năng lực dịch vụ như: dịch vụ hỏi

đáp về KH&CN, dịch vụ cung cấp thông tin trọn gói, dịch vụ mạng thông tin KH&CN (VISTA), dịch vụ giới thiệu công nghệ - sản phẩm mới, dịch vụ tư vấn thông tin cho việc xây dựng các chương trình đề tài, dự án về KH&CN, dịch vụ đào tạo về thông tin và công nghệ thông tin.

Để đưa KH&CN đi vào sản xuất và đời sống, thời gian qua, Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến dưới nhiều hình thức đa dạng, trên nhiều phương tiện thông tin đại chúng nhằm truyền tải những thông tin khoa học mới nhất, thiết thực nhất giúp bà con tiếp cận với những kỹ thuật sản xuất, chăn nuôi mới; đồng thời phục vụ quản lý nhà nước về KH&CN; thúc đẩy chuyển giao công nghệ, các hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ; xây dựng nguồn lực thông tin về KH&CN phục vụ phát triển kinh tế - xã hội. Hàng năm, Trung tâm xuất bản 3000 bản Tạp chí Thông tin KH&CN. Thông qua Tạp chí Thông tin KH&CN đã thực hiện tốt công tác tuyên truyền đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước trong lĩnh vực KH&CN trên địa bàn tỉnh Quảng Bình; trao đổi phổ biến kinh nghiệm trong công tác quản lý, tổ chức hoạt động KH&CN của các cơ quan, đơn vị và các cơ sở sản xuất kinh doanh. Thông tin tuyên truyền về công tác nghiên cứu, hoạt động và quản lý khoa học, kết quả thực hiện các chương trình, dự án, đề tài nghiên cứu khoa học được nghiệm

thu và triển khai thực hiện đạt hiệu quả. Kết quả áp dụng những tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống, giới thiệu những mô hình, những tiến bộ công nghệ trong chăn nuôi, các sản phẩm sản xuất tại địa phương đạt chất lượng, thông tin về công nghệ mới, công nghệ thân thiện với môi trường, sở hữu công nghiệp, chuyển giao công nghệ, giới thiệu những thành tựu KH&CN mới có khả năng áp dụng vào địa phương. Các doanh nghiệp điển hình ứng dụng tiến bộ KH&CN trong sản xuất và nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ các chương trình mục tiêu quốc gia triển khai trên địa bàn tỉnh. Trao đổi thông tin nhằm nâng cao hiệu quả trong việc khai thác tiềm năng thế mạnh của địa phương, xây dựng được mối liên kết giữa khai thác tiềm năng gắn với sản xuất chế biến, tiêu thụ sản phẩm, phát triển sản xuất theo hướng hàng hóa có chất lượng cao; Đăng tải tin/bài lên trang thông tin điện tử Sở KH&CN Quảng Bình; Tuyên truyền, phổ biến hoạt động KH&CN trên Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh với những phóng sự và tin bài phản ánh các hoạt động KH&CN trên địa bàn toàn tỉnh; Tuyên truyền, phổ biến hoạt động KH&CN trên Báo Quảng Bình, định kỳ mỗi tháng một chuyên mục về thông tin KH&CN; Tham gia biên tập nhiều ấn phẩm KH&CN dưới dạng sách để phục vụ những sự kiện chính trị, xã hội, KH&CN lớn của tỉnh, như: “Lịch sử Quảng Bình”, “Danh nhân Quảng Bình - Tuyển tập báo cáo khoa học Hội thảo Quốc gia”, “Báo cáo khoa học Hội thảo Quốc gia về Quảng Bình 410 năm hình thành và phát triển”... Ngoài ra, thông qua các nhiệm vụ



Trụ sở Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình

Ảnh: TL

nghiên cứu khoa học: “Tuyên truyền và phổ biến kiến thức về SHTT trên Đài Truyền hình Quảng Bình”, “Nghiên cứu xây dựng mô hình cung cấp thông tin KH&CN phục vụ xây dựng nông thôn mới tỉnh Quảng Bình” đã đưa thông tin KH&CN tới cấp xã phục vụ xây dựng nông thôn mới, góp phần nâng cao dân trí, xóa đói, giảm nghèo, cải thiện chất lượng đời sống tinh thần và vật chất cho người dân.

Song hành với hoạt động thông tin KH&CN, tại tỉnh Quảng Bình, hoạt động thống kê KH&CN do Trung tâm trực tiếp thực hiện, nhằm tạo dựng nguồn thông tin thống kê KH&CN thành hệ thống cơ sở dữ liệu. Đến nay, Trung tâm đã triển khai thực hiện báo cáo thống kê cơ sở, tổng hợp và các cuộc điều tra thống kê KH&CN như: Điều tra tiềm lực, điều tra nghiên cứu và phát triển, điều tra tiềm lực, điều tra đổi mới công nghệ, điều tra hội nhập quốc tế về KH&CN nhằm thu thập thông tin về tiềm lực, hoạt động nghiên cứu và phát triển của các tổ chức KH&CN (bao gồm các tổ chức nghiên cứu và phát triển, các trường đại học, cao đẳng), các doanh nghiệp chế tạo, các đơn

vị hành chính sự nghiệp khác có hoạt động nghiên cứu và phát triển để phục vụ đánh giá thực trạng, đề xuất các giải pháp phát triển tiềm lực KH&CN và xây dựng chính sách chiến lược KH&CN của tỉnh. Bên cạnh đó, Trung tâm tổ chức thực hiện đăng ký và lưu giữ các nhiệm vụ KH&CN cấp tỉnh và nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở.

Nỗ lực xây dựng Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN trở thành đầu mối về thông tin KH&CN trên địa bàn tỉnh

Trải qua 18 năm hoạt động, Trung tâm đã và đang nỗ lực để xây dựng cơ quan trở thành đầu mối về thông tin KH&CN trên địa bàn tỉnh. Trong đó, công tác thông tin và truyền thông phải đặt lên hàng đầu. Chúng tôi cho rằng đây là giải pháp hợp lý, bởi lẽ hoạt động thông tin KH&CN thì truyền thông như là công cụ tiếp cận để khẳng định vị trí. Cùng với việc dựa vào truyền thông để khẳng định mình, Trung tâm vẫn coi việc xây dựng nguồn lực thông tin, nhất là hệ thống cơ sở dữ liệu là yếu tố sống còn của Trung tâm. Chừng nào hệ thống cơ sở dữ liệu chưa đáp ứng nhu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội thì tổ chức thông tin và thống kê KH&CN còn chưa được xem trọng. Vì lẽ đó, mặc dù gặp rất nhiều khó khăn nhưng trong 18 năm qua, Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình luôn tranh thủ mọi điều kiện có thể để tích hợp cơ sở dữ liệu bằng tất cả các hệ thống vốn có thông qua các công cụ phổ biến như các bộ sưu tập, cơ sở tàng thư, trên công nghệ GIS, trên đĩa CD-ROM và liên kết thông tin qua mạng.

Xu hướng muốn đưa tất cả lên truyền thông để quảng bá thành tích đã tạo ra sức ép nặng nề cho các tổ chức thông tin KH&CN địa phương. Trong vị thế đó, Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình đã cố gắng dung hòa để vừa đáp ứng yêu cầu của địa phương là tuyên truyền về hoạt động KH&CN, vừa duy

trì phát triển hệ thống cơ sở dữ liệu mới thực sự đáp ứng cho nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và thống kê tổng hợp KH&CN. Trong ba nhiệm vụ nói trên, nhiệm vụ tuyên truyền, quảng bá các hoạt động KH&CN thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, bằng các tạp chí, bản tin, chuyên mục, ấn phẩm khoa học là công việc mà tổ chức thông tin KH&CN địa phương có thể tự làm được và đang làm tốt. Còn, để xây dựng một hệ thống cơ sở dữ liệu mạnh, có khả năng cung cấp cho người khai thác thông tin những luận cứ vững chắc, làm cơ sở cho việc hoạch định phát triển, cho nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ, cho việc xây dựng và triển khai có hiệu quả các dự án đầu tư thì Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình đã phải liên kết chia sẻ nguồn lực với rất nhiều cơ quan thông tin và cơ quan khoa học. Tuy nhiên sự liên kết này còn rất mỏng, còn nhiệm vụ thống kê KH&CN là một nhiệm vụ mới.

Và để thực sự trở thành là cơ quan đầu mối về thông tin KH&CN trên địa bàn tỉnh trong chặng đường dài tới đòi hỏi Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN phải nỗ lực lớn, trong đó những nhiệm vụ đặt ra là đẩy mạnh việc xây dựng mạng lưới thông tin giữa Cục Thông tin KH&CN Quốc gia, giữa các viện, trường, các sở ban ngành, địa phương, các doanh nghiệp trong tỉnh nhằm cung cấp, trao đổi và khai thác hiệu quả nguồn thông tin KH&CN góp phần thiết thực phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà. Đồng thời, Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN cần phối hợp chặt chẽ với các cơ quan thông tấn, báo chí xây dựng những chương trình, hoạt động, sản phẩm truyền thông đa dạng cả về hình thức cũng như nội dung để thu hút được sự quan tâm của toàn xã hội, từ đó nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động ■